
Plats och tid	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås kl. 09:00-11:35
Beslutande ledamöter	Stephanie Bruksgård (M) (Förste vice ordförande) Anna Nygren (M) Lina Ekengren (L) (Ordförande) Gisela Carstinge (SD) (deltar på distans) Ulrika Spårebo (S) (Andre vice ordförande) Kenneth Östberg (S) Per Strengbom (S) Fehmi Paulus (S) Heidi-Maria Wallinder (V) Mikael Andersson Elfgren (M) (deltar på distans) ersätter Ingvar Jonsson (SD) Elisabeth Wäneskog (KD) ersätter Malin Gabrielsson (KD)
Ej tjänstgörande ersättare	Karin Andersson (L) Peter Lilja (-) §§134-148 Malin Carnbring (S) Ann-Christine Björkman (S) Barbro Larsson (C)
Övriga närvarande	Lars Almroth (hälso- och sjukvårdsdirektör) Annette Daneryd (utvecklingschef Förvaltningsledning Hälso- och sjukvårdsförvaltningen) Jonas Cederberg (områdeschef Medicinsk diagnostik, Teknik och Farmaci, deltar på distans) Alexander Ahlberg (områdeschef Operation, Specialmedicin och Akutsjukvård) Joakim Pettersson (tf områdeschef Psykiatri, Medicin och Närsjukvård) Maria Martinsson (verksamhetschef Vårduppdrag Västmanland) Roger Ärleskog (ekonomichef) Annika Rolland (verksamhetschef HR) Christina Ersson (nämndsekreterare) Tina Javidi (personalföreträdare, deltar på distans) §§129-134 Stefan Björkström (personalföreträdare, deltar på distans) Maria Cifuentes Vargas (personalföreträdare) §129 Magnus Ståhlberg (M) (politisk sekreterare, deltar på distans) §§134-148 Niklas Frykman (L) (politisk sekreterare, deltar på distans) Anton Svendsen (SD) (politisk sekreterare, deltar på distans) Cecilia Ronsten (V) (politisk sekreterare, deltar på distans) Leena Kumpula (C) (politisk sekreterare, deltar på distans)
Utses att justera	Ulrika Spårebo

Mötesdatum

2025-11-19

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Justeringens plats och tid Digital justering 2025-11-27 00:00**Protokollet omfattar** §§129-148**Underskrifter** Sekreterare
Christina ErssonOrdförande
Lina EkengrenJusterande
Ulrika Spårebo**ANSLAG/BEVIS** Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.**Organ** Hälso- och sjukvårdsnämnden**Sammanträdesdatum** 2025-11-19**Datum för anslags-
uppsättande** 2025-11-28 **Datum för anslags-
nedtagande** 2025-12-20**Förvaringsplats för
protokollet** Regionhuset, Västerås**Underskrift**
Christina Ersson

Justerandes sign**Utdragsbestyrkande**

Justerandes sign**Utdragsbestyrkande**

§129 Fastställande av föredragningslista**Förslag till beslut**

Den preliminära föredragningslistan fastställs.

Beslut

Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§130 Föregående protokoll**Sammanfattning**

Anmäls att hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2025-10-08 justerats i föreskriven ordning.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2025-10-08 läggs till handlingarna.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2025-10-08 läggs till handlingarna.

§131 Justering**Förslag till beslut**

Ingvar Jonsson (SD) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

Beslut

Ulrika Spårebo (S) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§132 Nästa sammanträde**Förslag till beslut**

Nästa sammanträde ska äga rum onsdagen den 3 december 2025 kl 09.00.

Beslut

Nästa sammanträde ska äga rum onsdagen den 3 december 2025 kl 09.00.

§133 Samverkan med fackliga organisationer**Sammanfattning**

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

Vid samverkansmötet framfördes inga synpunkter att överlämna till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

§134 Muntlig information*Informationspunkter*

- Lars Almroth och Roger Ärleskog informerar om Förvaltningsplan 2026. Lars Almroth inleder med satsningar på nära vård och vårdkapacitet och fortsätter med andra satsningar inom bland annat primärvården som nav för vården, mobil vård, operationskapacitet, cancervård och rättspsykiatri. Roger Ärleskog tar upp ekonomi med fortsättning av den tidigare beslutade åtgärdsplanen för förbättrad ekonomi. Förvaltningsplanen visar ett underskott på -600 miljoner kronor. Lars Almroth framhåller det fortsatta arbetet med att minska hyrbemanningen samt går över till status för olika milstolpar i arbetet med Hälso- och sjukvård 2029 och diskuterar några av målen. Nämnden diskuterar bland annat omfördelningar mellan budgetramar för olika verksamheter, ramar för privata vårdgivare, uteblivandeavgift, redovisning av prognostiserat resultat samt budgeterade lönekostnader och sociala avgifter.
- Lars Almroth och Roger Ärleskog informerar om Månadsrapport oktober inklusive prognos för helårsresultat. De tar bland annat upp att kostnaderna har sänkts, att fler vårdplatser har kunnat erbjudas, att färre väntar på mottagningsbesök eller operation och att den ekonomiska prognosen har förbättrats samt går igenom siffror för bland annat fysiska läkarbesök, sjukfrånvaro och arbetad tid. Ackumulerat resultat för perioden är -307 miljoner kronor och prognos för helårsresultat är -445 miljoner kronor. Roger Ärleskog går närmare in på resultat och prognos. Han går sedan in på ekonomisk effekthemtagning och framhåller särskilt arbetet med minskad hyrbemanning och utvecklingen av arbetad tid och antal anställda. Lars Almroth diskuterar sjukfrånvaro som totalt sett är samma som föregående år, och går igenom ett antal nyckeltal som resor, representation och utbildning.

Nämnden diskuterar bland annat förhållandet mellan antal operationer och så kallad knivtid.

- Lars Almroth informerar om förslag om avgiftsfri HPV-vaccination till och med 26 års ålder, som nämnden föreslås fatta beslut om vid dagens sammanträde. I dag finns ett glapp mellan pojkar som får vaccination i skolan och pojkar och unga män upp till 26 års ålder. Nämnden diskuterar bland annat tydlighet i beslutet kring finansiering, hur vaccinationerna ska utföras på de orter där det inte finns någon ungdomsmottagning samt uppföljning av vaccinationerna.
- Joakim Pettersson ger en återslag om tillgänglighet för Barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Antalet patienter som väntar på besök och åtgärd inom BUP har minskat mycket. Alla får nu en första kontakt inom 30 dagar. Man har utarbetat nya arbetssätt och utför bland annat fler utredningar inom ramen för arbetssättet BUP start. Joakim Pettersson tar också upp åtgärder som planeras nästa år och framhåller de goda resultaten, men också att inflödena ökar. Lars Almroth kompletterar med hur statistiken kan tolkas. Nämnden diskuterar bland annat utvecklingen med ökande inflöden till barn- och ungdomspsykiatri, motivation till behandling i samband med remisser från skola och förskola, behandling från andra utomstående vårdgivare på patientens initiativ, hur det går till när utredningar köps från regionen samt samhällsansvar för förebyggande insatser för att färre ska behöva söka sig till BUP.
- Johan Nordmark informerar om Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030. Han tar bland annat upp nationella perspektiv på varför patientsäkerhetsarbetet är viktigt, systemperspektiv på arbetet, olika faktorer som påverkar säkerheten, nationella satsningar på området, vision och målsättning för arbetet samt vikten av förebyggande arbete. Han diskuterar grundläggande förutsättningar för arbetet som ledning och styrning,

säkerhetskultur, kunskap och kompetens samt patientens medverkan. Han går slutligen igenom den regionala handlingsplanen.

Nämnden diskuterar bland annat hur man kan följa olika faktorer i patientsäkerhetsarbetet; fortbildning, handledning och kompetensplaner; hyrpersonal som en patientsäkerhetsrisk och om den minskade andelen hyrpersonal har påverkat patientsäkerheten, hur patientnämnden kan nyttjas i patientsäkerhetsarbetet samt vikten av fortbildning.

- Sandra Hultin Dojorti informerar om förändringar avseende delegering av uppgifter enligt Socialstyrelsens nya regelverk, det vill säga vem som får göra vad i vården. Hon tar bland annat upp exempel på särskilt reglerade uppgifter, går igenom vad som får delegeras och hur detta kan ske samt går över till den författningsändring som träder i kraft 2026-01-01 och vilka förändringar den medför. Hon går också igenom förändringar som behövs inom Region Västmanland och hur arbetet är organiserat. Nämnden diskuterar bland annat förändring av kultur och föreställningsmönster, delegering och arbetsfördelning av olika moment i förhållande till kompetens samt delegering i förhållande till uppgiftsväxling.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

§135 Redovisning av delegeringsbeslut**Förslag till beslut**

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Delegeringsbeslut

- HSF250137-1 Anmälan om försäljning av ersättningsetablering.
- HSF250544-1 Avrop Röntgenkliniken Kösetsning MR
- HSF250017-10 Ansökan om vikarie privata vårdgivare
- HSF250017-11 Ansökan om vikarie privata vårdgivare
- HSF250002-35 Ledighetsansökan och beslut
- HSF250002-36 Ledighetsansökan och beslut
- HSF250003-37 Ledighetsansökan och beslut
- HSF250017-1 Ansökan om vikarie privata vårdgivare
- HSF250017-2 Ansökan om vikarie privata vårdgivare
- HSF250017-12 Ansökan om vikarie privata vårdgivare
- HSF250002-37 Ledighetsansökan och beslut
- HSF250002-38 Ledighetsansökan och beslut
- HSF250003-38 Ledighetsansökan
- RV250028-46 Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) Lidol AB
- RV250028-47 Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) 1928 Diagnostics
- RV250028-48 Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) Omnitor AB

§136 Anmälningar för kännedom**Förslag till beslut**

Informationen noteras.

Beslut

Informationen noteras.

Anmälningar

- RV240578-9 §167 RS Uppföljning av internkontrollplan 2025
- HSF250114-3.1 Samverkansnämnd Sjukvårdsregion Mellansverige protokoll den 26 sep 2025 (2/5)
- HSF250556-2 Beslut avseende begäran om utlämnande av e-post (1/2)
- RV250846-1 Meddelande 9/2025 från SKR:s styrelse - Överenskommelse om Digital överföring av läkarintyg 2026-2027
- HSF250574-1.1 Remissmissiv Promemoria Frivillig fördelning och omfördelning av läkemedel (2/3)
- HSF250574-1.2 Remissutskicka av Promemoria Frivillig fördelning och omfördelning av läkemedel (3/3)
- HSF250577-3.1 Beslut i fråga om rätt att ta del av allmän handling (2/2)
- RV250827-1 Signerat missiv revisionsrapport granskning av hantering och förskrivning av läkemedel i hälso- och sjukvården
- RV250827-2 Revisionsrapport granskning av hantering och förskrivning av läkemedel i hälso- och sjukvården
- HSF250575-1.2 sou_2025_71-del-1-pdf_a_webb
- HSF250575-1.3 sou_2025_71-del-2-pdf_a_webb-003
- HSF250575-2.1 Uppdatering på missivet Remissutskick av Betänkandet Fortsatt utveckling av en nationell läkemedelslista – en del i en ny nationell infrastruktur för datadelning (SOU 2025:71) (2/2)
- HSF250586-1 Öppen remiss av rekommendation om screening för metakromatisk leukodystrofi (MLD)
- HSF250586-1.1 Rekommendation om screening för metakromatisk leukodystrofi (MLD)
- HSF250616-2 Avslagsbeslut gällande begäran om utlämnande av interna mail
- HSF250001-28 Beslut - ökad självprovtagning klamydia och gonorré via 1177
- HSF250619-1 Förstudierapport: Beskrivning av möjliga lösningar för att säkra FDG-försörjningen i Mellansvenska Sjukvårdsregionen

Hälso- och sjukvårdsnämnden

§137 Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028

HSF250526

Sammanfattning

Regionen förverkligar den politiska vilja som uttrycks av regionfullmäktige med hjälp av mål- och uppdragsstyrning. Styrsignalerna dokumenteras och förmedlas i dokumentkedjan regionplan, förvaltningsplan och verksamhetsplan. Redovisad förvaltningsplan utgår från Regionplan 2026–2028. I förvaltningsplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras för att förverkliga mål och uppdrag givna av regionfullmäktige och hälso- och sjukvårdsnämnd, i syfte att uppnå hög kvalitet, god arbetsmiljö och kompetensförsörjning och hållbar ekonomi.

I planen fastställs förvaltningens ekonomiska förutsättningar med uppgift om ramar, ersättning, investeringar och budget. Planen ligger till grund för nämndens löpande uppföljning av mål, uppdrag och genomförande. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i uppdrag att långsiktigt nå en hållbar kostnadsutveckling som leder till balans mellan verksamhet och finansiering.

Förvaltningsplanen för 2026 visar ett underskott på –600 miljoner kronor. Möjligheten att hantera detta underskott utan att påverka kvalitet, produktion och tillgänglighet är begränsad. Trots sänkta kostnader för externt inhyrd personal och inarbetad åtgärdsplan på 60 miljoner kronor kvarstår ett behov av underskott även för 2026.

Den angivna obalansen redovisas som en reducering av personalkostnader inom Förvaltningsledningen, vilket möjliggör en mer realistisk budgetering för övriga driftområden. Detta ger chefer incitament att arbeta med utveckling och effektivisering för att nå en budget i balans.

För att uppnå en långsiktigt ekonomiskt hållbar hälso- och sjukvård krävs strukturella förändringar och nya arbetssätt.

Förvaltningens fortsatta plan är kopplad till beslutet gällande ekonomisk åtgärdsplan kostnadsreduceringar 2025-2029. Målet om att verksamheten ska bli oberoende av externt inhyrd personal beskrivs som max 1,2 % av personalkostnaderna 2026 samt 0,5 % 2027.

Trots full effekt av ovanstående insatser är bedömningen att hälso- och sjukvårdsförvaltningen inte kommer att vara i ekonomisk balans 2029, under förutsättning att de ekonomiska förutsättningarna utfaller enligt prognosen. Dock är planerbarhet och prognos osäker.

Förvaltningsplanen sträcker sig till 2028, för att nå balans skulle uppdrag från fullmäktige krävas eftersom det skulle innebära stora struktur-, kvalitets- och utbudsförändringar och eftersom det skulle påverka flera nämnder och regionen som helhet. Åtgärder i den omfattningen ligger utanför nämndens mandat.

Förvaltningsplanen är en rullande treårsplan där det andra och det tredje året utgör ingång i kommande årsplaner. Hälso- och sjukvårdsnämnden äger rätt att revidera förvaltningsplanen.

Förslag till beslut

1. Förvaltningsplan för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026–2028 godkänns.
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med förvaltningsdirektör.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar att budgeten för 2026 inte kommer att nå balans under året, men att den håller sig inom det i regionplan och budget accepterade underskottet på 600 miljoner kronor. Förvaltningsplan och budget 2026 följer också den åtgärdsplan som nämnden beslutade om 2024-09-25 §114.
4. Förvaltningsplan 2026–2028 översänds till regionfullmäktige.

Beslut

1. Förvaltningsplan för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026–2028 godkänns.
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med förvaltningsdirektör.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar att budgeten för 2026 inte kommer att nå balans under året, men att den håller sig inom det i regionplan och budget accepterade underskottet på 600 miljoner kronor. Förvaltningsplan och budget 2026 följer också den åtgärdsplan som nämnden beslutade om 2024-09-25 §114.
4. Förvaltningsplan 2026–2028 översänds till regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028
- Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028 korrigerad

§138 Internkontrollplan 2026 - 2028 för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen*HSF250526***Sammanfattning**

I reglementet för internkontroll anges att regionstyrelsen och nämnder årligen ska upprätta en särskild plan för granskning och uppföljning av internkontroll. Kontrollplanen ska inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till nämnderna och regionstyrelsen i samband med delårsrapport till och med augusti. En samlad granskningsrapport rapporteras till regionstyrelsen efter delårsrapport till och med augusti. Fastställande av internkontrollplan sker i samband med nämndens beslut om förvaltningsplan.

Förslag till beslut

Redovisat förslag till internkontrollplan för 2026 godkänns.

Beslut

Redovisat förslag till internkontrollplan för 2026 godkänns.

Beslutsunderlag

- Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028 korrigerad

§139 Månadsrapport oktober 2025 - Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen

HSF250041

Sammanfattning

Månadsrapport oktober 2025 redovisas.

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen redovisar ett resultat per sista oktober på -307 miljoner kronor, 366 miljoner kronor sämre än budget. Förvaltningen prognostiserar ett helårsresultat på - 445 miljoner kronor. Det prognostiserade underskottet är kopplat till den ingående obalansen i förvaltningsplanen på -750 miljoner kronor och ligger inom det av fullmäktige accepterade underskottet. Större förändringar i förhållande till fastställd budget är främst sänkta pensionskostnader efter budgetprocessens stängning, ca +69 miljoner kronor, överskott av riktade statsbidrag ca 200 miljoner kronor där förvaltningen redan bedriver verksamhet i statsbidragens inriktning. Läkemedelskostnaderna bedöms understiga avsatt budget med ca 50 miljoner kronor. I övrigt högre kostnader kopplade till produktion, köpt vård samt externt inhyrd personal jämfört med budget.

Förslag till beslut

1. Nämnden noterar avvikelser från budget för perioden samt helårsprognosen som båda är i linje med förvaltningsplanen justerat för jämförelsestörande poster. Nämnden kommer noggrant att följa förvaltningens pågående arbete med att få en ekonomi i balans. Nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att genomföra och säkerställa effekterna av förvaltningsplanens åtgärder under resterande del av året.
2. Regionstyrelsen och regionfullmäktige informeras om årsprognosen, som är inom det av fullmäktige accepterade underskottet.

Beslut

1. Nämnden noterar avvikelser från budget för perioden samt helårsprognosen som båda är i linje med förvaltningsplanen justerat för jämförelsestörande poster. Nämnden kommer noggrant att följa förvaltningens pågående arbete med att få en ekonomi i balans. Nämnden ger i uppdrag till förvaltningen att genomföra och säkerställa effekterna av förvaltningsplanens åtgärder under resterande del av året.
2. Regionstyrelsen och regionfullmäktige informeras om årsprognosen, som är inom det av fullmäktige accepterade underskottet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Månadsrapport oktober 2025 HSF

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- Månadsrapport oktober 2025 - Förvaltningstotalt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

§140 Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030*HSF250570***Sammanfattning**

Den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet, Agera för säker vård, har uppdaterats. Den uppdaterade versionen gäller för åren 2025–2030. Med uppdateringen av den nationella handlingsplanen som grund har ett förslag till uppdatering av den regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet tagits fram.

Den regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet 2025–2030 ska även fortsättningsvis ses som ett tillägg till Hälso- och sjukvårdsförvaltningens förvaltningsplan då den beskriver hur den nationella handlingsplanen omsätts i Region Västmanland och fungerar som stöd och vägledning i det regionala och lokala patientsäkerhetsarbetet.

Förslag till beslut

Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030 godkänns.

Beslut

Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030 godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030
- Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2025-2030

§141 Återrapport av uppdrag: Tillgänglighetsplan för Barn- och ungdomspsykiatri

HSF240198

Sammanfattning

I Förvaltningsplan och budget 2025–2027 för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen finns aktivitet 40, Tillgänglighetsplan för Barn- och ungdomspsykiatri. Arbetet med tillgänglighetsplanen redovisades för nämnden den 21 maj 2025.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2025-05-21 § 62 att det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen ska återrapporteras vid nämndens sammanträde 19 november 2025.

Redovisning sker under punkten Muntlig information.

Förslag till beslut

Nämnden noterar informationen och ger förvaltningsdirektören i uppdrag att återrapportera det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen vid nämndens sammanträde den 29 april 2026.

Beslut

Nämnden noterar informationen och ger förvaltningsdirektören i uppdrag att återrapportera det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen vid nämndens sammanträde den 29 april 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Återrapport tillgänglighetsplan barn- och ungdomspsykiatri

§142 Remiss av betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62)

HSF250342

Sammanfattning

Socialdepartementet har överlämnat remiss av betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62) till Region Västmanland för yttrande. Ett förslag till yttrande redovisas.

Förslag till beslut

Förslaget godkänns och överlämnas till Socialdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

Yrkanden

Ulrika Spårebo (S) yrkar bifall till eget tilläggsyrkande enligt bilaga.

Propositionsordning

Ordförande frågar först om nämnden beslutar enligt beredningens förslag och finner att nämnden beslutar enligt beredningens förslag.

Ordförande ställer därefter Ulrika Spårebos tilläggsyrkande mot avslag och finner att nämnden avslår tilläggsyrkandet. Nämnden har därmed beslutat enligt beredningens förslag.

Beslut

Förslaget godkänns och överlämnas till Socialdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

Reservationer

Ulrika Spårebo, Kenneth Östberg, Per Strengbom och Fehmi Paulus, alla (S), samt Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för Ulrika Spårebos tilläggsyrkande enligt bilaga.

Anteckning

Barbro Larsson (C) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Missiv- Betänkande Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62) (2/4)
- Ansvaret för hälso- och sjukvården Volym 1 Bedömningar och förslag (3/4)
- Ansvaret för hälso- och sjukvården Volym 2 Underlagsrapporter (4/4)
- Yttrande från Region Västmanland över remiss av betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Kommitténs bedömning av ett delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården

Region Västmanland delar kommitténs bedömning att svensk hälso- och sjukvård håller fortsatt hög medicinsk kvalitet och står sig väl i internationella jämförelser. Samtidigt finns tydliga behov av att stärka tillgänglighet, kontinuitet och jämlikhet.

Region Västmanland instämmer i slutsatsen att ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap inte är rätt väg för att åstadkomma dessa förbättringar. En sådan reform skulle riskera att skapa nya gränsdragningsproblem, försvåra samverkan och medföra betydande kostnader utan att bidra till kortare väntetider, fler vårdmedarbetare eller mer jämlik vård. Erfarenheten visar att organisatoriska förändringar av denna omfattning ofta leder till minskad produktivitet och tillgänglighet under lång tid, inte minst genom att resurser och fokus flyttas från pågående utvecklingsarbete.

Region Västmanland vill särskilt understryka att ett statligt övertagande riskerar att bromsa den pågående omställningen till en nära vård. Detta arbete är avgörande för att stärka patienternas delaktighet, förbättra tillgängligheten och möjliggöra en hållbar kompetensförsörjning. Omställningen bygger på nära samverkan med kommunerna och på förutsättningar att anpassa arbetssätt efter lokala behov, något som skulle försvåras av ett mer centraliserat system.

Region Västmanland ser istället att staten bör stärka sitt ansvar inom de områden där nationell samordning är nödvändig, såsom kompetensförsörjning, läkemedel, vaccinationer, screening, rättspsykiatrisk vård samt luftburen ambulanssjukvård. Vilket ligger i linje med kommitténs förslag. Ett tydligare statligt systemansvar kombinerat med ett fortsatt regionalt huvudmannaskap skapar bättre förutsättningar för att utveckla vården långsiktigt och utifrån befolkningens faktiska behov.

Reservation gällande ärendet Remiss av betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU2025-62)

Vi reserverar oss till förmån för vårt tilläggsyrkande om att Region Västmanland behöver tydliggöra kommitténs slutsats att ett statligt huvudmannaskap helt eller delvis inte är rätt väg för att nå förbättringar när det gäller tillgänglighet, kontinuitet och jämlikhet. Så som yttrandet är formulerat nu väljer regionen att inte alls ta ställning i huvudmannafrågan utan bara kommenterar det områden som utredningen belyser behöver vidare utredas.

Ett förstatligande skulle dessutom bromsa den pågående omställningen till en nära vård, som bygger på lokalt anpassade arbetssätt och tät samverkan med kommunerna. Fokus behöver ligga på utveckling, inte på omfattande omorganisationer som historiskt lett till minskad produktivitet och försämrad tillgänglighet.

Vi menar därför att den bästa vägen framåt är ett stärkt statligt ansvar där nationell samordning krävs exempelvis inom kompetensförsörjning, läkemedel, vaccinationer och högspecialiserad vård kombinerat med ett fortsatt regionalt huvudmannaskap.

Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

Protokollsanteckning ärende 14 HSN 251119

Remissvaret angående SOU 2025:62

Centerpartiet anser att den skrivning som Ulrika Spårebo (S) yrkar som tillägg förstärker och förtydligar det remissvar som HSN i Region Västmanland avger angående SOU 2025:62. Det är tråkigt att de styrande i nämnden inte ens bemödar sig att läsa igenom vad som står i tillägget.

För Centerpartiet

Barbro Larsson (C) ersättare HSN

§143 Anslutning till Nationella Donationslinjen

HSF250555

Sammanfattning

Organdonationer sker endast på intensivvårdsavdelningar (IVA) och är där en uttalad sällanhändelse. Under 2024 utgjorde aktuella organdonatorer 0,6 % av intensivvårdens vårdtillfällen. Eftersom donationsfall är sällanhändelser är en bred kompetens, kunskap och erfarenhet inom området svårt att upprätthålla, även bland IVA-bakjourer. Frågor om organdonation måste kunna hanteras dygnet runt vilket ställer stora krav på Sveriges 80-tal intensivvårdsavdelningar. För läkare som driver donationsprocesser kan det vara utmanande känslomässigt, etiskt, medicinskt och inte minst juridiskt.

En nationell beredskapslinje för donationsfrågor skulle innebära en professionalisering av donationsverksamheten och stödet skulle bli tillgängligt över hela landet och kvalitetssäkra donationsprocesserna. Beräknad beredskapsbemanning för Sjukvårdsregion Mellansverige uppgår till 10 veckor per år. Kostnaden för en veckas beredskap, inklusive helg blir ca 42 000 kronor inklusive sociala avgifter, vilket ger en total kostnad per år på ca 420 000 kronor.

Samverkansnämnden beslutade 2025-09-26 att rekommendera sjukvårdsregionens regioner att besluta

- att Sjukvårdsregion Mellansverige ansluter sig till den Nationella donationslinjen,
- att sjukvårdsregionens regioner gemensamt finansierar kostnader för bemanning av max 10 veckor i en gemensam donationslinje,
- att budget för det sjukvårdsregionala donationsarbetet utökas med 420 000 kr för 2026 (60 000 kronor per region), samt
- att kostnaden hanteras inom ramen för samverkansnämndens verksamhet under 2026, och att budget för 2027 hanteras i ordinarie budgetprocess för samverkansnämndens gemensamt finansierade verksamheter.

Förslag till beslut

Region Västmanland beslutar enligt samverkansnämndens rekommendation gällande anslutning till nationella donationslinjen.

Beslut

Region Västmanland beslutar enligt samverkansnämndens rekommendation gällande anslutning till nationella donationslinjen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Anslutning till Nationella Donationslinjen
- Beslut Anslutning till Nationella Donationslinjen

**§144 Utökning av uppdraget som sjukvårdregionalt donationsansvarig sjuksköterska i
Sjukvårdsregion Mellansverige**

HSF250554

Sammanfattning

Arbetet inom donationsverksamhet utvecklas fortlöpande nationellt och inom våra sjukvårdsregioner. 2023 beslutades om en utökning av tjänsteutrymme för sjukvårdregionalt donationsansvarig läkare (rDAL) och sköterska (rDAS) inom Sjukvårdsregion Mellansverige. Komplexiteten inom donationsverksamhetens två områden, organ och vävnad föranledde att tjänsten för rDAL delades på två personer inom den tilldelade tjänsteutrymmet med en fördelning 30 % för organ och 20 % för vävnad.

Utifrån dagens förutsättningar och med den uppdelning som gjorts av rDALs tjänsteutrymme är önskemålet att samma uppdelning sker även för rDAS. I samband med detta föreslås även att tjänsteutrymmet utökas med 20 % för att då fördelas 50 % för organ och 20 % för vävnad. Den ansvariga sjuksköterskans roll och ansvar för bland annat den administrativa delen kring dessa uppdrag bedöms som mer tidskrävande.

Samverkansnämnden beslutade 2025-09-26 att rekommendera sjukvårdsregionens regioner att besluta

- att från och med 1 januari 2026 utöka tjänsteutrymmet för sjukvårdregionalt donationsansvarig sjuksköterska till 70 % vilket innebär en ökning av budget för det sjukvårdsregionala donationsarbetet med totalt 245 000 kronor, (35 000 kr per region),
- att kostnaden hanteras inom ramen för Samverkansnämndens verksamhet under 2026, samt
- att budget för 2027 hanteras i ordinarie budgetprocess för de gemensamt finansierade verksamheterna.

Förslag till beslut

Region Västmanland beslutar enligt Samverkansnämndens rekommendation gällande utökning av uppdraget som sjukvårdregionalt donationsansvarig sjuksköterska i Sjukvårdsregion Mellansverige.

Beslut

Region Västmanland beslutar enligt Samverkansnämndens rekommendation gällande utökning av uppdraget som sjukvårdregionalt donationsansvarig sjuksköterska i Sjukvårdsregion Mellansverige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Utökning av uppdraget som sjukvårdsregionalt donationsansvarig sjuksköterska i Sjukvårdsregion Mellansverige
- Beslut Utökning av uppdraget som sjukvårdsregionalt donationsansvarig sjuksköterska i Sjukvårdsregion Mellansverige

§145 Sjukvårdsregional nivåstrukturering urologi*HSF250553***Sammanfattning**

Samverkansnämnden beslutade 2025-09-26 att rekommendera sjukvårdsregionens regioner att besluta om och implementera föreslagen sjukvårdsregional nivåstrukturering av viss vård vid prostatacancer, njurcancer och blåscancer.

Förslaget till sjukvårdsregional nivåstrukturering har tagits fram av verksamhetschefsgrupp Urologi.

Förslag till beslut

Region Västmanland beslutar enligt Samverkansnämndens rekommendation gällande sjukvårdsregional nivåstrukturering urologi.

Beslut

Region Västmanland beslutar enligt Samverkansnämndens rekommendation gällande sjukvårdsregional nivåstrukturering urologi.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Sjukvårdsregional nivåstrukturering urologi
- Beslut sjukvårdsregional nivåstrukturering urologi

§146 Avgiftsfri HPV-vaccination till och med 26 års ålder

HSF250624

Sammanfattning

Mot bakgrund av Folkhälsomyndighetens rekommendation om vaccination mot HPV från 5 december 2024 har Region Västmanland tagit fram ett förslag för avgiftsfri vaccination av ovaccinerade personer oavsett kön upp till och med 26 års ålder, inklusive personer som tidigare inte har komplett vaccinationsskydd.

Förslag till beslut

Förvaltningsdirektören får i uppdrag att 2026 införa avgiftsfri HPV-vaccination till alla ovaccinerade personer oavsett kön upp till och med 26 års ålder, inklusive personer som tidigare inte har komplett vaccinationsskydd.

Yrkanden

Ordförande yrkar på tillägg till beredningens förslag till beslut enligt följande: Kostnaden för vaccin ryms inom befintlig läkemedelsbudget. Kostnaden för genomförande finansieras verksamhetsmässigt inom hälso- och sjukvårdsförvaltningens budget.

Ulrika Spårebo (S) yrkar bifall till ordförandens tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer beredningens förslag mot förslaget inklusive det redovisade tillägget och finner att nämnden beslutar enligt förslaget inklusive tillägg.

Beslut

Förvaltningsdirektören får i uppdrag att 2026 införa avgiftsfri HPV-vaccination till alla ovaccinerade personer oavsett kön upp till och med 26 års ålder, inklusive personer som tidigare inte har komplett vaccinationsskydd. Kostnaden för vaccin ryms inom befintlig läkemedelsbudget. Kostnaden för genomförande finansieras verksamhetsmässigt inom hälso- och sjukvårdsförvaltningens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Avgiftsfri HPV-vaccination till och med 26 års ålder

§147 Motion om egenvården behöver öka för att minska överutnyttjandet av vården

RV250323

Sammanfattning

Ulrika Spårebo (S) föreslår i en motion inkommen 2025-03-31 att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ta fram förslag på hur Region Västmanland kan stärka arbetet med egenvård och öka västmanlänningarnas förmåga att ta ansvar för sin egenvård.

Förslag till beslut***Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut***

Motionen anses besvarad.

Yrkanden

Ulrika Spårebo (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer beredningens förslag mot yrkandet från Ulrika Spårebo (S) och finner att nämnden beslutar enligt beredningens förslag.

Beslut***Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut***

Motionen anses besvarad.

Reservationer

Ulrika Spårebo, Kenneth Östberg, Per Strengbom och Fehmi Paulus, alla (S), reserverar sig till förmån för Ulrika Spårebos yrkande.

Beslutsunderlag

- Motion om egenvården behöver öka för att minska överutnyttjandet av vården.
- Yttrande över motion Egenvården behöver öka för att minska överutnyttjandet av vården

§148 Övriga frågor**Sammanfattning**

- Lars Almroth informerar om att nuvande hemsjukvårdsavtal håller på att arbetas om. Ärendet har hanterats i samverkansgrupp Nära vård och kommer att behandlas i strategisk regional beredning i december. Regionala ledningsgruppen kommer att föreslås ge i uppdrag till Chefsforum att ta fram ett nytt avtal om vård i hemmet.
- Barbro Larsson tar upp att det är en föreläsning om mentalsjukhusens historia samma dag som nästa nämndssammanträde och framför att det vore bra om tidplanen för sammanträdet tillåter att man går på föreläsningen. Ordförande svarar att det bör kunna fungera utifrån de ärenden som kommer att tas upp.
- Barbro Larsson framhåller att Medicinkliniken fått Sveapriset för ett datadrivet vårdtyngdsverktyg och anser att ordförande borde framföra en gratulation. Ordförande tar med sig frågan.
- Barbro Larsson tar upp frågan om ersättning till patienten när vård ställs in. Frågan kommer att diskuteras inom ramen för samverkansnämnden Sjukvårdsregion Mellansverige.